

Христина Астапцева

НЕВІДОМІ ПОСТАТІ ЛЬВІВСЬКОЇ FASHION-ЖУРНАЛІСТИКИ 1930-х рр.: МІКА ДРОГОМИРЕЦЬКА

У дослідженні подано реконструкцію біографії Міки (Марії) Дрогомирецької (Лепкої) — майстрині з виготовлення капелюхів (модистки) та педагогині, що упродовж 1930-х рр. співпрацювала із редакцією часопису «Нова Хата», а також брала участь у показах мод, влаштованих Львівським жіночим торгово-промисловим кооперативом «Труд» та Львівським жіночим кооперативом домашнього промислу «Українське Народне Мистецтво». Зосереджено увагу на творчому внеску Міки Дрогомирецької у становлення української fashion-журналістики.

Ключові слова: Міка Дрогомирецька, Лев Лепкий, салон капелюхів «Мі-ка», Львівський жіночий торгово-промисловий кооператив «Труд», Львівський жіночий кооператив домашнього промислу «Українське Народне Мистецтво», часопис «Нова Хата», покази мод, fashion-журналістика, мода міжвоєнного Львова.

Khrystyna Astaptseva

UNKNOWN PERSONS OF LVIV FASHION JOURNALISM OF THE 1930s: MIKA DROHOMYRETSKA

The biographical research is concerned with the reconstruction of life historie of Mika (Maria) Drohomyretska (Lepka) — a hat maker and a millinery teacher who, throughout the 1930s collaborated with the editorial board of the «Nova Khata» [The New Home] magazine, and

also took a part in fashion shows organized by Lviv women's trade and industrial cooperative «Trud» [The Work] and Lviv women's cooperative of home crafts «Ukrainske Narodne Mystetstvo» [Ukrainian Folk Art]. Attention is focused on the creative contribution of Mika Drohomyretska to the formation of Ukrainian fashion journalism.

Key words: *Mika Drohomyretska, Lev Lepkyj, «Mi-ka» hat salon, Lviv women's trade and industrial cooperative «Trud» [The Work], Lviv women's cooperative of home crafts «Ukrainske Narodne Mystetstvo» [Ukrainian Folk Art], «Nova Khata» magazine [The New Home], fashion show, fashion journalism, interwar Lviv fashion.*

З біографічної праці про Богдана Лепкого дізнаємося, що Міка Дрогомирецька народилася 15 травня 1902 р. у родині д-ра Івана Дрогомирецького та Емілії Олесницької. Дрогомирецькі — старий боярський рід Драгомири, а їх родинні грамоти з XIV ст. є рідкісними мовними та історичними пам'ятками пізньої княжої доби [1, с. 265].

У 1920-х Міка Дрогомирецька одружилася із братом Богдана Лепкого — Левом. Правник, учасник визвольних змагань, композитор, письменник і журналіст — Левко Лепкий очолював у 1922–1939 рр. та 1952–1970 рр. видавництво «Червона Калина» [2].

У газеті «Діло» віднаходимо першу згадку про Міку Дрогомирецьку — оголошення кооперативу «Труд» про улаштування з 1 листопада 1933 р. двомісячного курсу «моднярства» під егідою п. Міки Дрогомирецької. Оплата за курс 9 зол. [3].

Можна припустити, що саме у цьому році Міка Дрогомирецька стала викладати у фаховій школі кооперативу «Труд». В тих часах вона собі прибрала псевдонім «Міка», що є скороченою формою повного імені Марія Дрогомирецька [4, с. 91].

Схожі оголошення знаходимо у «Ділі» упродовж 1934 року: «Курс моднярства (весняні і літні капелюхи) починає Кооператива «Труд» — Львів, Ринок 39. Дня 25 січня 1934 р. Курс вестиме п. Міка Дрогомирецька, наука в годинах попо-

лудневих. Місячна оплата 15 зол.» [5]. У серпні 1934 р. Міка Дорогомирецька додатково стала викладати у фаховій школі «Труду» курс крою і шиття білизняних виробів [6].

У 1931–1939-х рр. Левко Лепкий паралельно із редакторською діяльністю займав посаду директора українського курорту мінеральних вод «Черче», неподалік від Рогатина. Стабільне фінансове становище дало змогу його дружині заснувати на вул. Пекарській, 1а салон-майстерню «Мі-ка» з виготовлення головних уборів. Перша згадка у газеті «Діло» про це невеличке підприємство датується червнем 1937 р. : «Елегантна дама і свідома громадянка українка носить капелюшок з чистого сирого шовку продукції кооп. «Шовк», Самбір, Замойського 7, зроблений у фірмі «Міка», Львів, вул. Пекарська 1а. Не пропустіть okazji, спішіть на Пекарську 1а, до фірми «Мі-ка» та вибирайте: берети, пляжівки, та вибагливі капелюшки до стрійних суконь. Ціни посезонові. Попируйте рідний промисл!» [7].

З 1933 р. Міка Дорогомирецька розпочала плідну співпрацю із кооперативом «Українське Народне Мистецтво» та його друкованим органом «Нова Хата». У численних номерах часопису в рубриці «Мода» друкувалися під криптонімом «Міка Д.» світлини Міки Дорогомирецької як манекенниці для демонстрації суконь кооперативу «Труд» або моделі капелюшків, виконані нею власноруч (Ч. 11, 1933 р.; Ч. 11–12, 1938 р. тощо). Міка Дорогомирецька працювала також фаховим консультантом для оглядачок модних тенденцій «Нової хати». Це видно із низки публікацій 1933–1938 рр.: «Малі капелюхи» (Ч.5, 1933 р.), «Приготування на зиму» (Ч. 11, 1933 р.), «Зачіски й капелюхи» (Ч. 3, 1934 р.), «Капелюхи і дрібнички» (Ч. 9, 1934 р.), «Вказівки на літо» (Ч. 11–12, 1938 р.) [8–12].

Головні убори, спроектовані Мікою Дорогомирецькою, були незмінним атрибутом кожного показу мод, що кооператив «Труд» спільно із кооперативом «Українське Народне Мистецтво» влаштовували щорічно [13].

Ось коментарі Меланії Нижанківської про участь фірми «Мі-ка» у цих показах: «Велике багатство і різноманітність тоалет, які ми бачили на ревії, викликували приємне здорове вражіння. Роллю манекінів сповнювали молоді, гарні паночки із товариства. Фірми Бережницька, «Міка» і «Мак» доставляли відповідних до суконь капелюхів» [14].

«Показані сукні були виконані з особливим смаком та елеганцією [...]. Одяги доповнювали граціозні капелюшки з фірми «Міка», рукавички, шалики та панчохи з «Базару», футра та лиси з «Хрому» [...]. Цьогорічний показ моди був доволі різноманітний та дав гарний перегляд корисної й успішної праці кооперативи «Труд» [15].

Після приходу більшовиків до Львова Міка Дрогомирецька не відразу покинула рідне місто. Лише через деякий час, коли їм з чоловіком погрожували органи НКВД, подружжя переїхало до Кракова, де Левко Лепкий упродовж 1940–1945 рр. редагував «Краківські Вісті» [1, с. 265].

З Кракова подружжя Лепких переїхало у 1945 р. до Відня, а звідти — у табір для біженців Бльомгофен (Німеччина). У 1949 р. Міка Дрогомирецька з чоловіком емігрували до м. Трентон, шт. Нью-Джерсі, США [16].

На час публікації у 1976 р. біографічної праці про Богдана Лепкого Міці Дрогомирецькій виповнилося 74 роки. Про її подальшу долю поки не вдалося відшукати відомостей. Зараз можна стверджувати, що своїми оригінальними роботами Міка Дрогомирецька зробила значний внесок у розвиток української моди, і fashion-журналістики зокрема, адже її майстерня «Мі-ка» на початку 1930-х рр. була єдиним українським салоном головних уборів у міжвоєнному Львові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лев В. Записки товариства імені Шевченка. Т. 193: Богдан Лепкий. 1872-1941. Життя і творчість = Bohdan Lepky. 1812–

1941. His life and works / В. Лев. Париж; Торонто; Сідней; Нью-Йорк. 1976. 399 с.

2. Помер Лев Лепкий, видатний кол. УСС, автор «Журавлів» // Свобода: український щоденник = Svoboda: Ukrainian daily. 1971. 30 жовтня. № 201. С. 1.

3. Новинки // Діло. Львів : Видавнича Спілка «Діло». 1933. 30 жовтня. № 286. С. 5. URL: https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19331030_286/MASTER/00005.jpg (дата звернення: 17.05.2021).

4. Нагірні, Леви: Історія родини. Збірник / упор. Христина Лев, Наталка Філевич. Львів, 2000. 163 с.

5. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1934. 05 січня. № 3. С. 6. URL: https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19340105_003/MASTER/00006.jpg (дата звернення: 17.05.2021).

6. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1934. 29 серпня. № 229. С. 6. URL: https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19340829_229/MASTER/00006.jpg (дата звернення: 17.05.2021).

7. Новинки // Діло. Львів: Видавнича Спілка «Діло». 1937. 27 червня. № 139. С. 9. URL: https://libraria.ua/static/big_images/Dilo/19370627_139/MASTER/00009.jpg (дата звернення: 17.05.2021).

8. Малі капелюхи // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1933. №5 (Травень). С. 15.

9. Оріся. Приготування на зиму // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1933. №11 (Листопад). С. 14–15.

10. Оріся. Зачіски й капелюхи // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1934. №3 (Березень). С. 12.

11. Капелюхи і дрібнички // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1934. №9 (Вересень). С. 15.

12. Оріся. Вказівки на літо // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1938. №11–12 (Червень). С. 18–19.

13. Савицька С. Ревія мод // Нова Хата: двотижневий журн. для плекання домашньої культури. Львів: Укр. Народ. Мистецтво. 1937. №3 (Лютий). С. 12.

14. Нижанківська М. Ревія мод // Жінка: Орган Союзу Українок. Львів: Союз Українок. 1937. №3 (Лютий). С. 8.

15. Нижанківська М. Показ жіночих одягів // Жінка: Орган Союзу Українок. Львів: Союз Українок. 1938. №4 (Лютий). С. 8.

16. Я. І. Мазурак. Лепкий Лев Сильвестрович // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=54375.